

Ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven, pbl. kap. 32

Innlegg for Sigdal kommune, 10. april 2024

Anne Danielsen Haugland, seksjonssjef juridisk avdeling

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Hva skal jeg snakke om?

- Kommunens tilsynsplikt
- Kommunens plikt til å forfølge ulovligheter
- Virkemidler i ulovlighetsoppfølgingen

Tilsynsplikt – pbl. § 25-1

«Kommunen har **plikt** til å føre tilsyn i byggesaker med at tiltaket gjennomføres i samsvar med gitte tillatelser og bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, og at ansvarlig foretak er kvalifisert.

Kommunen skal føre tilsyn **i slikt omfang at den kan avdekke regelbrudd**. Kommunen skal føre tilsyn ved allerede gitte pålegg og når den blir oppmerksom på ulovligheter utover bagatellmessige forhold. Kommunen skal føre tilsyn med særlige forhold etter nærmere forskrift fra departementet.

Kommunen kan samarbeide med andre kommuner eller instanser om tilsyn.»

Plikten til å forfølge ulovligheter, pbl. § 32-1

«Kommunen **skal** forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven. Er overtredelsen av **mindre betydning**, kan kommunen avstå fra å forfølge ulovligheten. **Beslutning om dette er ikke enkeltvedtak.**»

- Kommunen har en plikt til å forfølge ulovligheter
- Ingen har rettskrav på ulovlighetsoppfølging
- Ikke klagerett på kommunens avgjørelse om å avstå fra å forfølge ulovligheten. Klager på dette skal avvises. Avvisningsvedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages til Statsforvalteren.
- Statlige myndigheters anledning til å følge opp ulovligheter

Virkemidler i ulovlighetsoppfølgingen

- Pålegg om retting og pålegg om stans, § 32-3 - viktig med forhåndsvarsel (§ 32-2)
- Pålegg om stans og opphør med øyeblikkelig virkning - § 32-4
- Tvangsmulkt, § 32-5 - viktig med forhåndsvarsel (§ 32-2)
- Forelegg om plikt til å etterkomme pålegg eller forbud - viktig med forhåndsvarsel (§32-6)
- Tvangsfullbyrdelse, § 32-7
- Anmeldelse til politiet- § 32-9
- Overtredelsesgebyr - § 32-8, krav om særskilt varsel

Overtredelsesgebyr

- Strafflignende sanksjon
  - Viktig med bl.a. særskilt varsel, gode begrunnelser, selvinkrimineringsvern, kontradiksjon
- Kommunen velger selv om overtredelsesgebyr skal benyttes
- Beviskrav - Klar sannsynlighetsovervekt
- Må ha utført en eller flere nærmere bestemte lovstridige handlinger
- Forsettlig eller uaktsomt
- Kan ilegges både personer og foretak
- Gebyret tilfaller kommunen

Samordning av sanksjoner, § 32-10 første ledd

«Sanksjoner skal stå i rimelig forhold til ulovligheten. Dersom det utferdiges flere ulike typer sanksjoner for samme overtredelse, må disse samordnes slik at overtrederen ikke rammes på en urimelig måte.»